

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
el. p. info@vert.lt

Originalas siunčiamas nebus
2021-07-09 Nr. 2021/18

PASTABOS VIEŠAJAI KONSULTACIJAI PATEIKTIEMS NAUDOJIMOSI ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLAIS SĄLYGŲ SĄVADO PAKEITIMAMS

UAB „E energija“ teikia savo pastabas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) viešajai konsultacijai pateiktiems **Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado** pakeitimams.

Nr.	Siūlomas teisės akto pakeitimas	Bendrovės komentaras
1.	2.4. Papildyti Sąvada 7 ¹ punktu ir jį išdėstyti taip: „7 ¹ . Sistemoje veikiantys nepriklausomi šilumos gamintojai, ketinantys prie šilumos perdavimo tinklo prijungti naujai pastatytus ar rekonstruotus šilumos gamybos įrenginius, tais atvejais, kai keičiasi Sąvado 60 punkte nurodytos šilumos gamybos įrenginių charakteristikos ir (ar) įrengiamas naujas, keičiamas ar rekonstruojamas esamas prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo taškas, privalo:	Nėra iki galo aišku, ar šis punktas reiškia, kad bent kiek padidinus esamos katilinės galią (pvz. padidinus ekonomizaierio šilumokaitį ir tokiu būdu jo galią padidinus 0,5 MW) reikės kreiptis į šilumos tiekimo įmonę ir suderinti esamas ar gauti naujas prisijungimo sąlygas? Jei taip, tai atrodo kaip perteklinis reikalavimas.
2.	7 ¹ .3. Sąvado VI skyriaus nustatyta tvarka su šilumos tiekėju pasirašyti preliminarią šilumos pirkimo–pardavimo sutartį;	Pridėti: (tais atvejais, kai išduodamos naujos ar keičiamos esamos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos). Jei pvz. padidinama esamo NŠG ekonomizaierio galia, šis punktas neturi prasmės.
3.	7 ¹ .5. Sąvado 57 punkto nustatyta tvarka parengti ir su šilumos tiekėju suderinti naujai įrengtų ar rekonstruotų šilumos gamybos įrenginių bandomosios eksploatacijos (paleidimo–derinimo darbų) planą;	Pridėti: (tais atvejais, kai išduodamos naujos ar keičiamos esamos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos). Jei pvz. padidinama esamo NŠG ekonomizaierio galia, šis punktas neturi prasmės.
4.	7 ¹ .6. atlikti bandomąją eksploataciją (paleidimo–derinimo darbus), su šilumos tiekėju pasirašyti Sąvado 58 punkte numatytą bandomosios	Pridėti: (tais atvejais, kai išduodamos naujos ar keičiamos esamos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos).

	eksploatacijos (paleidimo–derinimo darbų) baigimo aktą bei gauti Sąvado 7.11 punkte numatyta Tarybos pažymą;	Jei pvz. padidinama esamo NŠG ekonomaizerio galia, šis punktas neturi prasmės.
5.	8.4. paskutinių kalendorinių metų vidutinio paros šilumos poreikio grafika;	Prašome nurodyti, kad ši informacija turi būti skelbiama .xlsx formatu. Pastebimi atvejai, kai panašaus pobūdžio informacija pateikiama nuskenuojant paprastą grafiką, taip užkertant kelią bet kokiai gilesnei duomenų analizei.
6.	2.8. Pakeisti Sąvado 35 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip: „35. Šilumos tiekėjo išduotos prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos galioja 24 mėnesius, išskyrus Sąvado 37 punkte numatytą atvejį 5 metus nuo jų išdavimo dienos, jeigu statybą leidžiantis dokumentas negautas. Gavus statybą leidžiantį dokumentą, prisijungimo sąlygos galioja iki statybos užbaigimo procedūrų užbaigimo dienos. Prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygos turi būti įvykdytos ne vėliau nei per 24 mėnesius nuo jų išdavimo dienos. [...]	Prašome pateikti detalesnį paaiškinimą kaip šios dvi paryškintos nuostatos dera tarpusavyje.
7.	2.10. Pakeisti Sąvado 40 punktą ir jį išdėstyti taip: „40. Šilumos tiekėjas turi teisę pasinaudoti potencialaus nepriklausomo šilumos gamintojo pateiktu prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų įvykdymo užtikrinimu, jeigu potencialus nepriklausomas šilumos gamintojas per prisijungimo prie šilumos perdavimo tinkle sąlygų galiojimo laikotarpį įvykdymo terminą neįvykdė prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų, t. y. iki prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų galiojimo įvykdymo termino pabaigos neįvykdo reikalavimų, numatytų prisijungimo prie šilumos perdavimo tinkle sąlygose, ir su šilumos tiekėju nepasirašo Sąvado 45 punkte numatyto prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų įvykdymo akto arba jas įvykdo netinkamai. Tokiais atvejais, nepriklausomam šilumos gamintojui siekiant toliau vykdyti šilumos tiekėjo išduotas	Siūlome aiškiai nurodyti, kad šiuo (paryškinta vieta) atveju sėkmingai įgyvendinus prisijungimo sąlygas šilumos gamintojui gražinami abu sumokėti prisijungimo sąlygų įvykdymo užtikrinimai.

	<p>prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygas, šilumos tiekėjui iš naujo pateikiamas Sąvado 36 punkte nurodytas prisijungimo sąlygų įvykdymo užtikrinimas ir nustatomas naujas prisijungimo sąlygų įvykdymo terminas.“</p>	
8.	<p>2.15. Papildyti Sąvada 65.3 papunkčiu ir jį išdėstyti taip: „65.3. šilumos tiekimo į tinklą galia \pm 3 %.“</p>	<p>Siūlome atsisakyti šio punkto, kaip perteklinio. Nepriklausomi šilumos gamintojai yra motyvuojami nenukrypti nuo dispečeriniuose planuose nurodytos galios per balansavimo sąnaudas, taikomas už bet kokius nukrypimus nuo nurodytos galios.</p> <p>Išlaikyti biokuro katilinės galią nenukrypstant daugiau nei \pm3% yra pakankamai sudėtinga užduotis, ypač greitai besikaitančiomis oro sąlygomis (snygis, liūtis – visa tai turi įtakos katilinės darbui per suprastėjusį biokurą) ar atsiradus pirminiams katilų užsinešimo požymiams. Katilinių galios nukrypimas daugiau nei 3% nuo dispečerinio plano nėra retas reiškinys. Tačiau jau dabar tokie nukrypimai atneša dideles balansavimo baudas NŠG. Siūlome šios nuostatos visiškai atsisakyti arba mažų mažiausiai nurodyti didesnę paklaidos ribą nei 3% (siūlome bent 10%).</p> <p>Jei visgi bus nuspręsta šį punktą palikti, siūlome aiškiai nurodyti, kad esant šilumos galios nukrypimui nuo dispečerinio valdymo plane nurodyto kiekio šilumos tiekėjas turi teisę apriboti šilumos supirkimą iš tokio NŠG, tačiau neturi teisės visiškai nutraukti šilumos supirkimo. Apribojimas taip pat turi būti protingas – pvz. iki faktinės naujos tokio NŠG galios.</p> <p>Pabaigai – natūraliai kyla klausimas kokios bus šio punkto pasekmės NŠG, kurie patieks didesnį nei 3% šilumos kiekį. Pagal Sąvado 92 punktą, tuomet šilumos tiekėjas privalo sumažinti šilumos supirkimą iš tokio NŠG – tačiau sumažinti iki kokio dydžio, jei NŠG gamina daugiau, nei turėtų?</p>
9.	<p>2.30. Pakeisti Sąvado 92 punktą ir jį išdėstyti taip: „92. Tuo atveju, kai konkrečioje šilumos tiekimo sistemoje veikiantis nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis ties dispečerinio valdymo plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba nepatiekia šilumos kiekio ir (arba)</p>	<p>Reiktų paaiškinimo kiek gali būti sumažintas šilumos supirkimas iš šilumos aukciono dalyvio. Esama formuluotė palieka galimą scenarijų, kuomet šilumos tiekėjas, NŠG galiai nukrypus daugiau nei 3% nuo dispečerinio plano, šilumos supirkimą iš tokio NŠG sumažins iki minimumo. Tai būtų nelogiška ir neproporcinga.</p>

	<p>neišlaiko šilumos kokybės reikalavimų, numatytų Sąvado 65 punkte, ilgiau nei 3 valandas nuo šilumos tiekėjo dispečerio nurodymų, įvardintų Sąvado 66 punkte, šilumos tiekėjas, atsižvelgdamas į Sąvado IX skyriuje nustatytą dispečerinio valdymo tvarką, privalo pakoreguoti ateinančių 24 valandų dispečerinio valdymo planą, numatytą Sąvado 80 punkte, bei sumažinti šilumos supirkimą iš nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos aukciono dalyvio.“</p>	
10.	<p>93.1. tuo atveju, jei nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis ties dispečerinio valdymo grafike plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba patiekia didesnę šilumos kiekį nei buvo nustatyta, nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis privalo atlyginti šilumos tiekėjo patirtas balansavimo sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę:</p>	<p>Prašome Sąvade įrašyti tam tikrą paklaidą, kurios ribose šilumos aukciono dalyviams būtų leidžiama nukrypti nuo dispečerinio plano ir negauti balansavimo sąnaudų. Dabartinė Sąvado versija leidžia šilumos tiekėjams taikyti balansavimo baudas šilumos aukciono dalyviams net už 0,1 MW nukrypimą nuo dispečerinio valdymo plano (toks ir net kiek didesni nukrypimai katilinei, kurios galia pvz. 20 ar 50 MW, yra gana dažnas reiškinys). Šiuo metu skirtingose sistemose taikomi skirtingos paklaidos, nustatytos individualių šilumos tiekėjų nuožiūra. Dėl to prašome įrašyti minimalią nukrypimo ribą (siūlome 5%), nustatant, kad už galios nukrypimus tose ribose balansavimo baudos šilumos aukciono dalyviams taikomos negali būti.</p>
11.	<p>93.2. tuo atveju, jei nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis ties dispečerinio valdymo grafike plane ar fiksuotu šilumos tiekėjo dispečerio nurodymu nustatytos galios riba nepateikia šilumos kiekio, o šilumos tiekėjas atitinkamai turėjo koreguoti galiojančią ar anksčiau parengtą ir įsigaliosiantį dispečerinio valdymo grafiką, nepriklausomas šilumos gamintojas šilumos aukciono dalyvis privalo padengti šilumos tiekėjo patirtas atlyginti balansavimo sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę: [...]</p>	<p>Prašome Sąvade įrašyti tam tikrą paklaidą, kurios ribose šilumos aukciono dalyviams būtų leidžiama nukrypti nuo dispečerinio plano ir negauti balansavimo sąnaudų. Dabartinė Sąvado versija leidžia šilumos tiekėjams taikyti balansavimo baudas šilumos aukciono dalyviams net už 0,1 MW nukrypimą nuo dispečerinio valdymo plano (toks ir net kiek didesni nukrypimai katilinei, kurios galia pvz. 20 ar 50 MW, yra gana dažnas reiškinys). Šiuo metu skirtingose sistemose taikomi skirtingos paklaidos, nustatytos individualių šilumos tiekėjų nuožiūra. Dėl to prašome įrašyti minimalią nukrypimo ribą (siūlome 5%), nustatant, kad už galios nukrypimus tose ribose balansavimo baudos šilumos aukciono dalyviams taikomos negali būti.</p>
12.	<p>93.2. [...] pHP, y – [...] (šilumos tiekėjo valdomų pikinių ir (ar) rezervinių šilumos gamybos įrenginių panaudojimo balansavimui atveju yra vertinamos tų įrenginių kintamosios sąnaudos, apskaičiuotos vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodika) [...]</p>	<p>Primygtinai reikalaujame ištrinti frazę „apskaičiuotos vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodika“, kaip prieštaraujančia frazei „kintamosios sąnaudos“.</p> <p>Šiuo metu šilumos tiekėjui balansuojant savo piko ar rezervo (t. y. dujiniais įrenginiais), į „kintamųjų sąnaudų“ apibrėžimą patenka gamtinių dujų sąnaudos, kurios savo esme nėra kintamosios</p>

		<p>sąnaudos.</p> <p>Šilumos kainų nustatymo metodikos 81.1. punktas nurodo, kad „gamtinių dujų kaina lygi gamtinių dujų pirkimo, akcizo, transportavimo ir balansavimo kainų sumai.“ Būtent tokia apimtimi ji ir skaičiuojama nustatant balansavimo sąnaudas. Tačiau į gamtinių dujų transportavimo sąnaudas pakliūva ir šios fiksuotos gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos (bei sudaro didžiąją gamtinių dujų transportavimo dalį):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kaina už metinius užsakomus pajėgumus 2) kaina už vartojimo pajėgumus 3) saugumo dedamoji <p>Visos šios trys dedamosios yra fiksuotos gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos, t. y. kiekvieną mėnesį šilumos tiekėjas moka fiksuotas sumas ir jos šilumos tiekėjo yra mokamos nepriklausomai nuo to, ar jo įrenginiai naudoja gamtines dujas, ar ne, t. y. ar dujiniais įrenginiais yra balansuojami kiti šilumos gamintojai, ar ne. Dirbtinai konvertavus šias fiksuotas sąnaudas į „kintamąsias“ sąnaudas (t. y. šias fiksuotas sumas padalinus iš gamtinių dujų kiekio, reikalingo balansuoti kitą šilumos gamintoją), gaunamos itin didelės „kintamosios“ gamtinių dujų transportavimo sąnaudos, neatitinkančios realybės. Nepakeitus formuluotės, balansuojamas šilumos gamintojas šilumos tiekėjui dengs ne tik jo kintamąsias sąnaudas, tačiau ir didelę dalį jo fiksuotų sąnaudų. Tai savo esme prieštarauja šio punkto nuostatai ir bendrai logikai. Daugiau informacijos apie gamtinių dujų transportavimo kintamąsias sąnaudas ir fiksuotas sąnaudas galite rasti UAB „Pramonės energija“ 2020-02-10 rašte Nr. 9-2/2021 „Dėl AB „Klaipėdos energija“ balansavimo sąnaudų“.</p>
13.	<p>2.33. Papildyti Sąvadą 94¹ punktu ir jį išdėstyti taip: „94¹. Tais atvejais, kai dispečerinio valdymo planas buvo sudarytas atsižvelgiant į šilumos aukciono dalyvio negalėjimą išlaikyti Sąvado 65 punkte nustatytų tiekiamos šilumos parametrų, sumažinant ar visiškai nutraukiant iš to šilumos aukciono dalyvio superkamus šilumos kiekius, pagal Sąvado 93.1 ir 93.2 papunkčius balansavimo šilumos kiekiui apskaičiuoti, vietoje esamame dispečerinio valdymo plane tam aukciono dalyviui numatyto šilumos kiekio, naudojamas atskirai nustatytas</p>	<p>Nėra iki galo aišku ar šiame punkte numatyta priemonė būtų taikoma tik vienam artimiausiam dispečeriniam planui (t. y. artimiausioms 24 valandoms), ar visam mėnesiui, t. y. aukcione pateiktam kiekvienos mėnesio paros kiekiui.</p> <p>Jei planuojama, kad ji būtų taikoma visam mėnesiui, tuomet primygtinai siūlome šio punkto atsisakyti arba nurodyti, kad ši nuostata taikoma tik pirmoms 24 valandoms.</p> <p>Labai dažnai pasitaiko nenumatytos aplinkybės, itin apsunkinančios biokuro katilinių patikimą darbą. Vienas iš to pavyzdžių buvo 2020/2021 žiema – itin atšalus orams ir pakilus grįžtamo vandens temperatūrai ženkliai suprastėjo visų biokuro</p>

	<p>šilumos kiekis, kurį tas šilumos aukciono dalyvis privalėtų gaminti pagal dispečerinio valdymo planą, jeigu veiktų patikimai (be gedimų).“</p>	<p>katilinių ekonomizerių darbas, dėl to krito visų biokuro katilinių galia. Tuo pačiu iškritus rekordiškam sniego kiekiui biokuro katilinių pakuoms teko gerokai didesnis krūvis, dėl ko katilinės negalėjo išlaikyti savo užsiduotų galių.</p> <p>Numatydami tai, šilumos iš biokuro gamintojai turi galimybę iš anksto informuoti šilumos tiekimo dispečerius, kad dėl oro pokyčių negali išlaikyti užduotos galios ir yra priversti ją kažkiek sumažinti. Šis Tarybos siūlomas pakeitimas leis šilumos tiekėjui skaičiuoti balansavimo sąnaudas už visą mėnesį, nepaisant to, šilumos gamintojas laiku ir iš anksto šilumos tiekėją informavo apie planuojamą galios sumažinimą bei sudarė visas sąlygas tam tinkamai ir laiku pasiruošti, paruošiant šilumos tiekėjo dujines katilines. Tokiu atveju balansavimo sąnaudos bus neproporcingai didelės.</p>
14.	<p>2.35. Papildyti Sąvada 95¹ punktu ir jį išdėstyti taip: „95¹. Pagal Sąvado 92, 94 ir 95 punktus atliktos dispečerinio valdymo planų korekcijos neatleidžia šilumos aukciono dalyvio nuo prievolės atlyginti pagal Sąvado 93.1 ir 93.2 papunkčius jam apskaičiuotas balansavimo sąnaudas už visą laikotarpį, per kurį šilumos aukciono dalyvis patiekė didesnę arba mažesnę šilumos kiekį negu turėtų patiekti nekoreguojant dispečerinio valdymo planų dėl šilumos aukciono dalyvio veiklos ar neveikimo.“</p>	<p>Žr. ankstesnį komentarą. Bendrovei nesuprantama, kodėl šilumos gamintojas turi būti baudžiamas už visą laikotarpį (mėnesį), jei apie planuojamus galios sumažinimus šilumos tiekėją informuoja gerokai iš anksto.</p>

Direktorius

Dainius Velykis